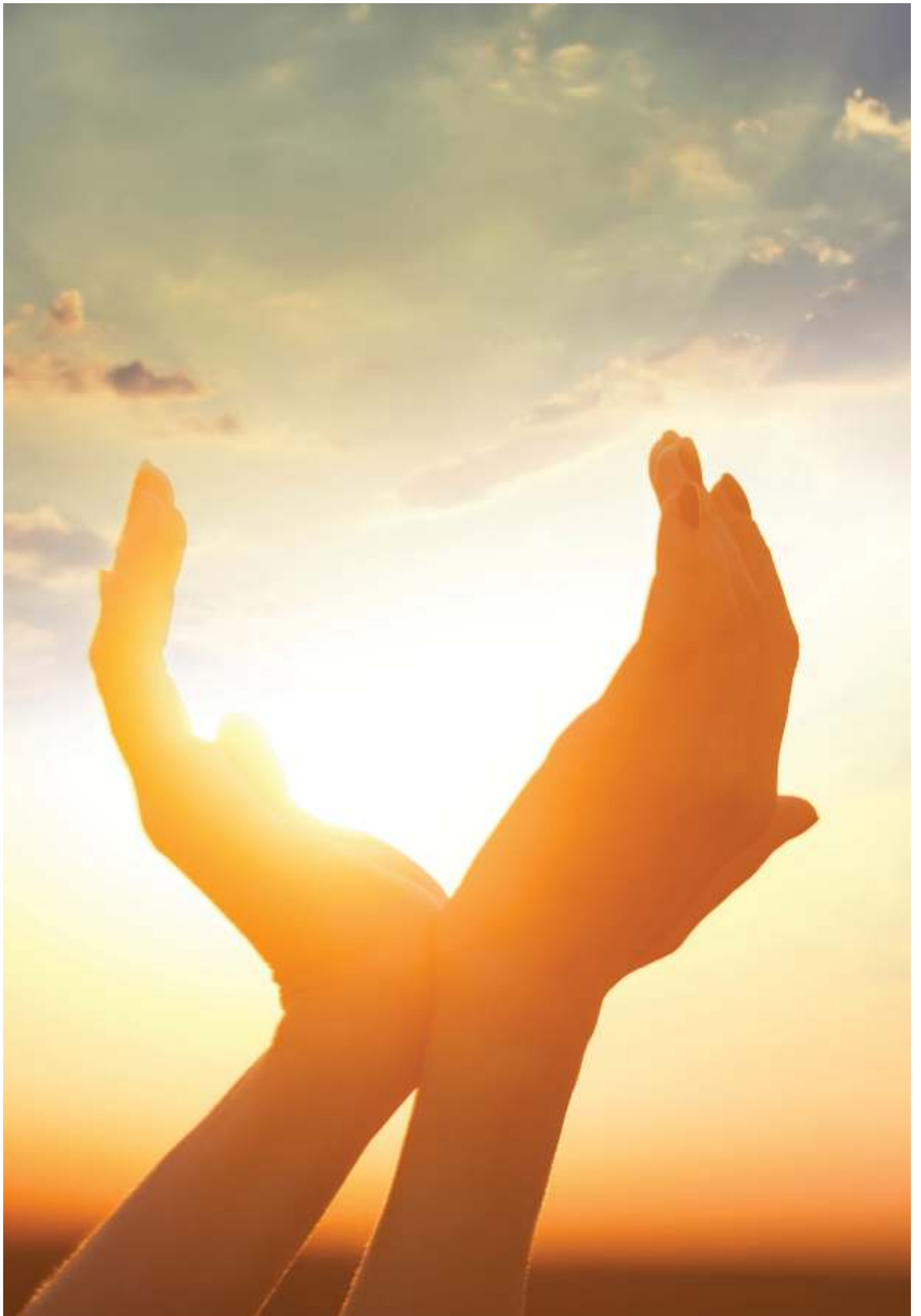

รายงานประจำปี **2558**
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

สารบัญ

04

สารจากประธาน

ข้อมูลสถาบัน

07

ความเป็นมา

กิจกรรมสำคัญ

18

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม
และความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ 13

ผลงานหลัก

30

การส่งเสริมมาตรฐานและ
บรรทัดฐานของสหประชาชาติ
ด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด
ไปสู่การปฏิบัติ

41

การยุติความรุนแรงต่อ
เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่
กระบวนการยุติธรรม

รายงานผลการปฏิบัติการ

49

รายงานการเงินประจำปีงบประมาณ 2558
และรายงานการเข้าที่ประชุม

05

สารจากผู้อำนวยการ

12

โครงสร้างสถาบัน

13

คณะกรรมการบริหาร
และผู้บริหาร

24

การประชุมระหว่างปีของสมาคมกฎหมาย
ระหว่างประเทศแห่งเอเชีย

36

การจัดความรุนแรงต่อ
ผู้หญิงโดยการส่งเสริมการ
เข้าถึงความยุติธรรม

45

การส่งเสริมหลักนิติธรรม
และการพัฒนาข้อมูลเพื่อ
ประสิทธิภาพกระบวนการ
ยุติธรรม

รายงานประจำปี 2558

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

พิมพ์ครั้งที่

1 ปี 2559

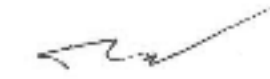
ออกแบบ

บริษัท บุฟเฟต์เฟมัส จำกัด

จัดพิมพ์โดย

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(องค์การมหาชน)

สารจากประธานกรรมการ

นายตระกูล วินิจฉัยภาค

ประธานกรรมการบริหารสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยมุ่งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายสหประชาชาติและนานาประเทศ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการพัฒนางานกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และปีนี้ภารกิจดังกล่าวก็มีความโดดเด่นเป็นพิเศษ

สถาบันฯ ได้ริเริ่มความร่วมมือกับหน่วยงานระดับระหว่างประเทศหลายแห่งจากทุกภูมิภาค ทั้งในการศึกษาวิจัย การส่งเสริมการปฏิบัติและพัฒนาแนวคิด แนวนโยบายและการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ โครงการ แม้โครงการที่เน้นกลุ่มเป้าหมายภายในประเทศเป็นหลักก็มีผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างประเทศเข้ามาร่วมงานอย่างต่อเนื่องอยู่หลายโครงการ สะท้อนให้เห็นว่าสถาบันฯ เริ่มประสบความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรระดับสากลอย่างแท้จริง

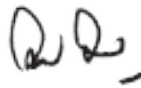
ในช่วงระหว่างการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ 13 ณ กรุงโตฮารัฐกาตาร์ สถาบันฯ ได้เข้าร่วมการประชุมและจัดกิจกรรมคู่ขนานที่หน่วยงานนานาชาติและรัฐสมาชิกร่วมกันจัดขึ้น ผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานของเราได้นำเสนอผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ

ซึ่งบทบาทในการประชุมดังกล่าวนี้ทำให้พันธมิตรทั้งหลายต่างมีความเห็นว่าเหมาะสมแล้วที่สถาบันฯ จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายสถาบันสมทบในแผนงานของสหประชาชาติได้ในระยะเวลาอันใกล้

หนึ่ง ตลอดระยะเวลาที่เป็นส่วนหนึ่งของที่นี่ ผมรู้สึกภาคภูมิใจและยินดีที่ได้เห็นว่าสถาบันฯ ที่เริ่มก่อตั้งมาเพียงไม่กี่ปี สามารถปฏิบัติงานจนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางเช่นนี้ บทบาทภายในประเทศที่แต่เดิมยังไม่ชัดเจนนัก ก็เติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดด ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันฯ รวมทั้งคณะผู้บริหารและบุคลากรทุกท่าน

และในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารฯ ผมรู้สึกสำนึกในพระกรุณาธิคุณของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ที่ทรงสนับสนุนการดำเนินงานของทางสถาบันฯ เสมอมา ทั้งในปีนี่ยังได้เสด็จมาทรงร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ และประทานแนวนโยบายอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานอย่างยิ่ง ผมหวังว่างานของสถาบันฯ จะเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลกและผลักดันการพัฒนางานด้านความยุติธรรมทางอาญาสมดังที่พระเจ้าหลานเธอฯ ทรงได้มีบทบาทนำไว้ทุกประการ

สารจากผู้อำนวยการ

นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์

ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการศึกษาแห่งประเทศไทย

ปี 2558 เป็นปีแรกที่ผมได้เข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการศึกษาแห่งประเทศไทยอย่างเต็มตัว หลังจากที่ได้มีส่วนร่วมในบทบาทต่างๆ ตั้งแต่เมื่อเริ่มก่อตั้ง ทั้งในฐานะรักษาการผู้อำนวยการคนแรกเป็นระยะเวลาสั้นๆ และในฐานะคณะกรรมการบริหารขณะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงยุติธรรม

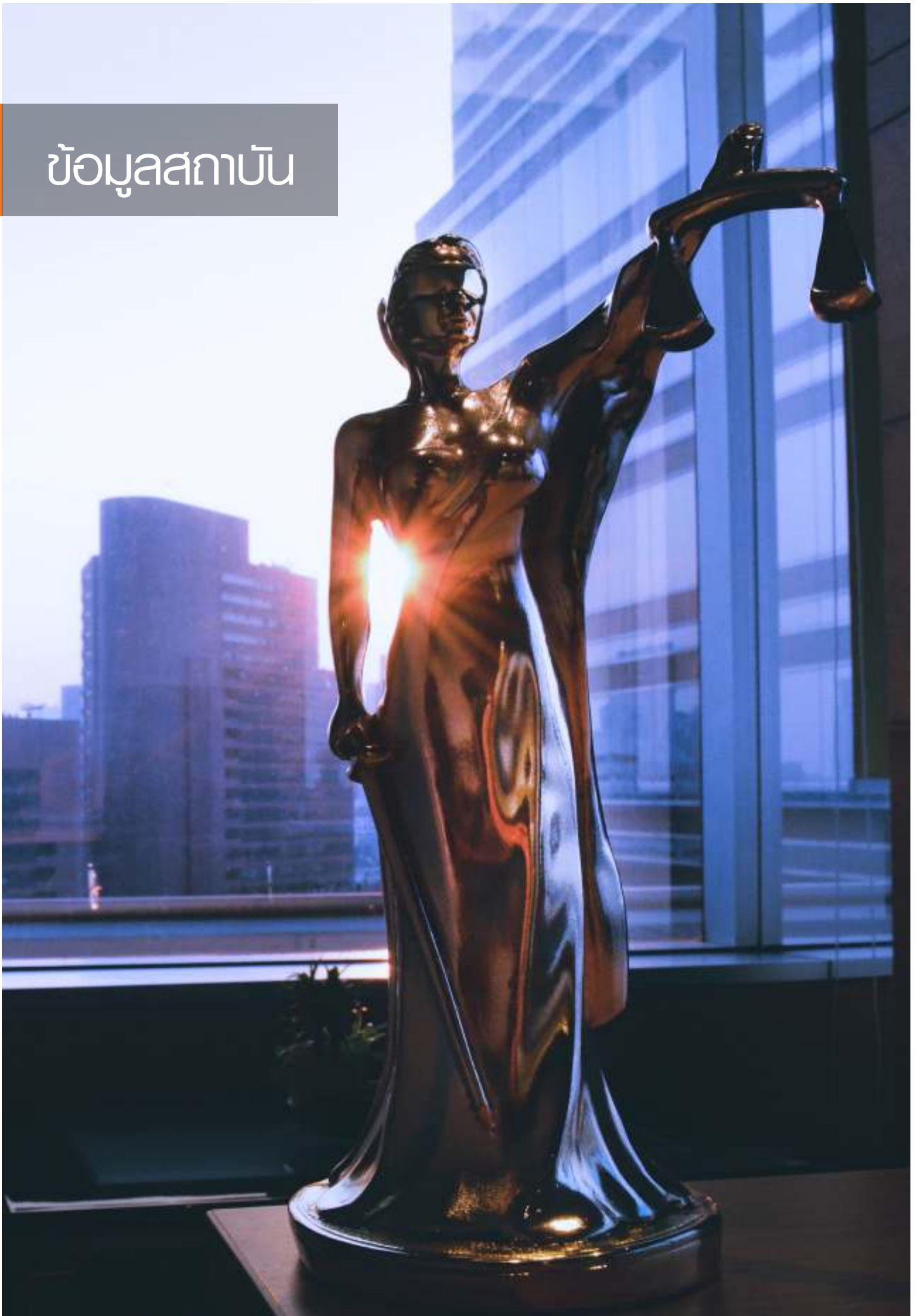
ในปีนี้มีความสำเร็จประการหนึ่งที่จะต้องบันทึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์ของสถาบันฯ คือการได้เข้าร่วมเวทีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ 13 ณ กรุงโตเกียว รัฐกาตาร์ ซึ่งเป็นเวทีระหว่างประเทศที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในสาขานี้เป็นครั้งแรก และได้จัดกิจกรรมคู่ขนานร่วมกับหน่วยงานชั้นนำจากนานาประเทศ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการทั้งเรื่องข้อกำหนดกรุงเทพ เรื่องความรุนแรงต่อเด็ก เรื่องตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม และเรื่องการพัฒนาสถิติกระบวนการยุติธรรม ถือเป็นกาเปิดตัวอย่างเป็นทางการที่ประสบความสำเร็จและเป็นโอกาสที่สถาบันฯ ได้แสดงความพร้อมในการจะสมัครเข้าเป็นสถาบันสมทบในเครือข่ายของสหประชาชาติในปลายปีที่จะถึงนี้

อย่างไรก็ดี การจะเติบโตไปได้ในอนาคต นอกจากสถาบันฯ จะต้องเน้นการดำเนินงานเชิงรุกแล้ว การพัฒนาประสิทธิภาพภายในองค์กรก็เป็นเรื่องสำคัญ ในระยะนี้สถาบันฯ มีการเปลี่ยนแปลงภายในค่อนข้างมาก ทั้งการปรับทีมบริหาร

การสรรหาผู้มีความสามารถมาเพิ่มเติมในตำแหน่งสำคัญ และการปรับกระบวนการงานหลายๆ ส่วน อันจะเอื้อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นรากฐานในการผลักดันภารกิจสำคัญ ทั้งการส่งเสริมหลักนิติธรรมในสังคม การส่งเสริมสิทธิและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มเปราะบาง การพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด รวมไปถึงการศึกษาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งจะเป็นขอบข่ายงานใหม่ของสถาบันฯ ต่อไป

ผมรู้สึกสำนึกในพระกรุณาธิคุณของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาพิเศษของสถาบันฯ ที่ได้ประทานแนวพระดำริ และประทานกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในโอกาสที่ทรงร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันฯ รวมถึงการเสด็จพระดำเนินเพื่อทรงเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ทำยนี้ ผมยังต้องขอขอบคุณหน่วยงานภาคีของเรา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในประเทศและต่างประเทศ ที่เชื่อมั่นและสนับสนุนงานของสถาบันฯ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานของเราจะมีส่วนในการเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างสังคมที่สงบสุขอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกมิติต่อไป

ข้อมูลสถาบัน

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) หรือ Thailand Institute of Justice (TIJ) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศด้านการวิจัย และการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศไทยในกรอบความร่วมมือกับสหประชาชาติ ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา เชื่อมโยงแนวคิดตามหลักสากลสู่การปฏิบัติในระดับประเทศ และในภูมิภาคอาเซียน

ภารกิจสำคัญของสถาบันฯ ประการหนึ่งคือ การส่งเสริมให้เกิดการอนุวัติ “ข้อกำหนดกรุงเทพ” หรือ ข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง และมาตรการที่มีใช้การ

คุมขังสำหรับผู้กระทำความผิดหญิงรวมถึงส่งเสริมมาตรฐานสหประชาชาติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านเด็กและผู้หญิง ในกระบวนการยุติธรรม อีกทั้ง ยังทำหน้าที่ขับเคลื่อนประเด็นสำคัญต่างๆ ในเวทีระหว่างประเทศ เช่น หลักนิติธรรม การพัฒนาสิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคง

สถาบันฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหลักจากรัฐบาล แต่ปฏิบัติงานขึ้นตรงกับคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญในหลายแขนง และผู้บริหารองค์กรต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแล และกำหนดนโยบาย กรอบยุทธศาสตร์ แผนงานของสถาบันฯ และมีพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาพิเศษ

วิสัยทัศน์

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
เป็นองค์กรวิชาการที่ได้รับการยอมรับ
ในระดับนานาชาติ ด้านการส่งเสริมการ
ปฏิบัติตามหลักนิติธรรมและการพัฒนา
กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1

เผยแพร่และส่งเสริมการนำมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อกำหนดกรุงเทพ ไปสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2

ศึกษา วิจัย รวบรวม และพัฒนาองค์ความรู้ ข้อมูลสถิติด้านหลักนิติธรรม การป้องกันอาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ยุทธศาสตร์ที่ 3

เผยแพร่และส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรม มาตรฐานและบรรทัดฐานสหประชาชาติ ในด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา

ยุทธศาสตร์ที่ 4

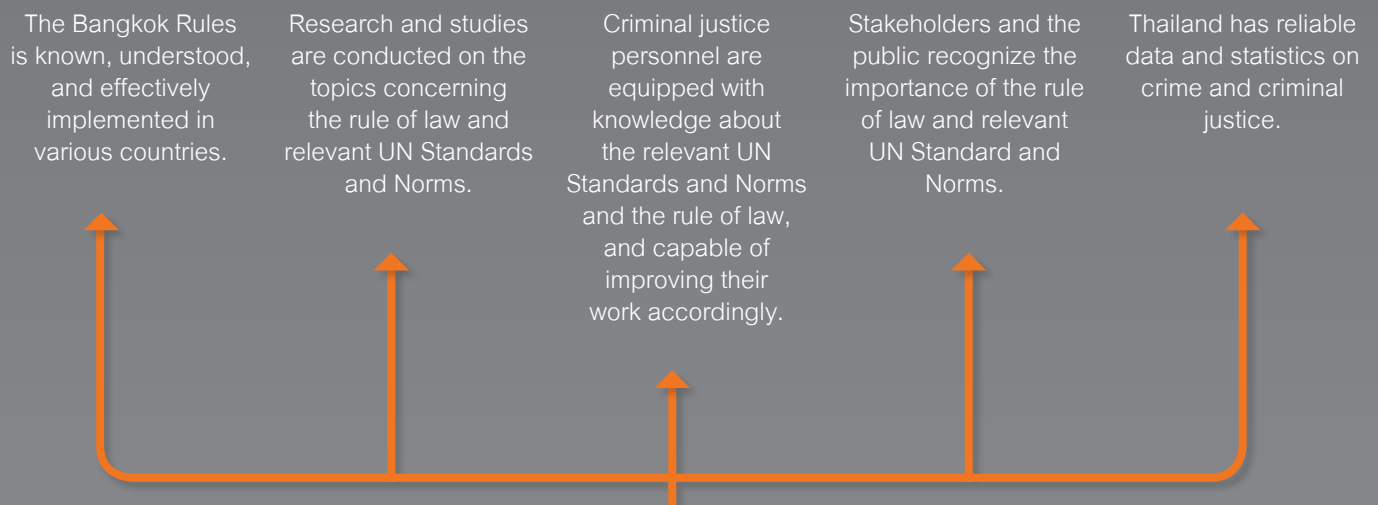
พัฒนาสถาบันฯ ให้เป็นสมาชิกเครือข่ายแผนงานสหประชาชาติที่มีสมรรถนะสูง สามารถสร้างเครือข่าย และปฏิบัติภารกิจได้ทั้งในและระหว่างประเทศ

Strategic Map

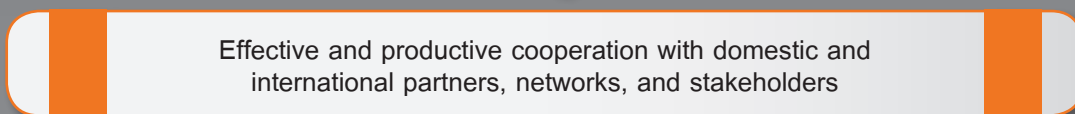
Strategic Agenda

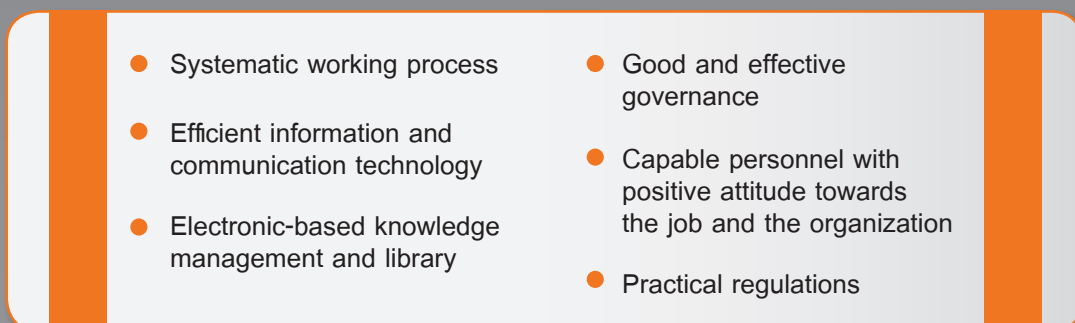
Target

Level of Target Service

Supporting Infrastructure

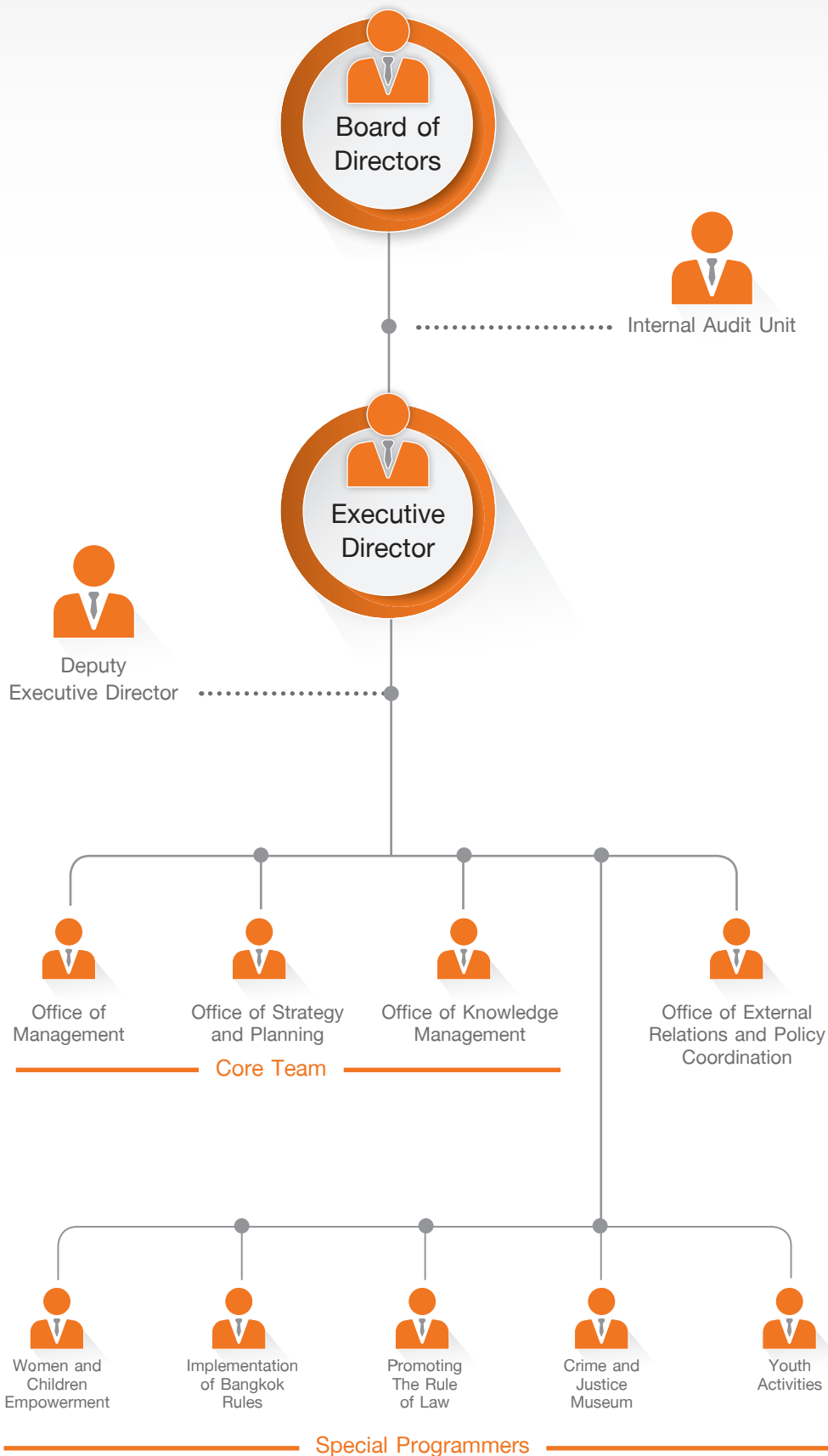
กรอบการดำเนินงาน

สถาบันฯ เป็นตัวกลางในการนำหลักการมาตรฐานและบรรทัดฐานสากลมาสู่การปฏิบัติ รวมถึงมุ่งสนับสนุนให้กำหนดนโยบาย ด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลหลักฐานทางวิชาการและสถิติที่มีคุณภาพ โดยมีกรอบการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้

- การส่งเสริมมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติ ด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด
- การขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงโดยการส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรม
- การยุติความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
- การส่งเสริมหลักนิติธรรมและการพัฒนาข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพของกระบวนการยุติธรรม

โครงสร้างสถาบัน

คณะกรรมการบริหารและผู้บริหารสถาบันฯ

นายตระกูล วินิจฉัยภาค

รักษาการประธานกรรมการบริหารสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
มิถุนายน 2557 – กันยายน 2558

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

คุณหญิง
ปัทมา สีสวัสดิ์ตระกูล

คุณหญิง
ลักขณาจันทร์ เลาคพันธ์

ดร.รอยล จิตรดอน

นายวิทยา สุริยะวงศ์

ศาสตราจารย์
ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล

กรรมการโดยตำแหน่ง

นายตระกูล วัฒนชัยภาค
อัยการสูงสุด

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง
เลขาธิการศาลยุติธรรม

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ
(ผู้แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ)

พลตำรวจเอกเชษฐา ชาญชาญ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางกาญจนรัตน์ สิวโรจน์

ศาสตราจารย์พิเศษ
ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์

ศาสตราจารย์พิเศษ
วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ

นายภักพล จามลักษณ์

ผู้บริหาร

ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์
ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

ดร.นัทธี จิตสว่าง
รักษาการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
ที่ปรึกษาพิเศษ
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

เอกอัครราชทูต อติศักดิ์ ภาณุพงศ์
ที่ปรึกษาพิเศษ
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

กิจกรรมสำคัญ

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม และความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ 13

Thirteenth United Nations Congress on Crime Prevention
and Criminal Justice (UN Crime Congress)

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา จัดขึ้นทุก 5 ปี เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ สภาพปัญหา กำหนดทิศทางและนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นการพบปะกันของผู้กำหนดนโยบาย ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติ และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ โดยในครั้งนี้เป็นสมัยที่ 13 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12-19 เมษายน 2558 ณ กรุงโตโฮ รัฐกาตารี

“ Development and human rights depend on legal frameworks that promote equality and on governance that upholds those laws. ”

Ban Ki-moon
Secretary-General of the United Nations

หัวข้อหลักของการประชุมครั้งนี้คือ Integrating crime prevention and criminal justice into the wider United Nations agenda to address social and economic challenges and to promote the rule of law at national and international levels, and public participation โดยสถาบันฯ มีบทบาทหลักในการสนับสนุนเชิงสาร์ตละ เช่นเดียวกับบทบาทของหน่วยงานสถาบันเครือข่ายแผนงานสหประชาชาติ ด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (United Nations Programme Network Institute on Crime Prevention and Criminal Justice - PNI) สถาบันได้เข้าร่วมจัดการประชุมและกิจกรรมคู่ขนานและนำเสนอผลงานในหัวข้อต่างๆ จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเยาวชนในฐานะทูตเยาวชนนิติธรรมที่เป็นตัวแทนของประเทศไทยเข้าร่วมกิจกรรมเวทีเยาวชน The Doha Youth Forum อีกด้วย

กิจกรรมคู่ขนานที่สถาบันฯ มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา และร่วมนำเสนอ ประกอบด้วย

- กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ Women and Children as victims, offenders and agents of crime prevention จัดร่วมกับ Academic Council on the United Nations System (ACUNS)
- กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ Improving the quality of crime and justice statistics: new standards and tools จัดร่วมกับ Korean Institute of Criminology (KIC)
- กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ Political aspects of crime prevention and their effects on reducing crime จัดร่วมกับ Academic Council on the United Nations System (ACUNS)
- กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ Criminal justice performance measures จัดร่วมกับ International Center for Criminal Law Reform and Criminal Justice Policy (ICCLR)

โดยในหัวข้อ Improving the Quality of Crime and Justice Statistics - New Standards and Tools และหัวข้อ Criminal Justice Performance Measures นั้น มีการนำเสนอผลงานวิชาการที่ผ่านมาของสถาบันฯ เป็นเนื้อหาหลักส่วนสำคัญ

“

Derived from the commitment of Member States to keep society safe, secure and humane, the UN standards and norms have stood the test of time as a global benchmark that guides national governments to strengthen the effectiveness of criminal justice system and their responses to various forms of crime. ”

HRH Princess Bajrakitiyabha Mahidol
Chair, TIJ's Special Advisory Board

สถาบันฯ ยังมีส่วนร่วมในการเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop 1) ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่ง เพื่อหารือการนำมาตราฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติในด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญามาใช้สนับสนุนให้เกิดกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ เป็นกลางเคารพศักดิ์มนุษย์ธรรม และตรวจสอบได้ โดยที่ พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงมีปาฐกถาพิเศษ และผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้นำเสนอในหัวข้อ Women: treatment of offender, rehabilitation, and social integration

“ We must all work together to stop crime. We cannot allow it to hinder the wider plans for sustainable development. ”

Yury Fedotov
Executive Director
of the United Nations Office on Drugs and Crime

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญของสถาบันฯ ยังได้รับเชิญให้ร่วมนำเสนอผลงานในกิจกรรมอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งบทบาทหลากหลายในเวทีการประชุมสหประชาชาตินี้ มีส่วนทำให้ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายกระบวนการยุติธรรมจากนานาประเทศรับทราบ และเห็นถึงความสำคัญของผลงานวิชาการและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องในมุมมองของประเทศไทย อันจะช่วยกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยนำหลักนิติธรรมไปปรับใช้อีกทั้งยังย้ำถึงแนวทางในการดำเนินงานของสถาบันฯ ที่มุ่งเน้นสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทาง

อาญาให้มีความก้าวหน้า ส่วนของนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ที่สถาบันฯ ได้สะท้อนประเด็นเรื่องหลักนิติธรรม ภายใต้หัวข้อ Investing in the Rule of Law Thailand, ASEAN, and Beyond โดยเป็นการนำเสนอผลงานในบริบทที่สอดคล้องกับหัวข้อหลักของการประชุมสมัยที่ 13 ช่วยตอกย้ำถึงบทบาทเชิงรุกของสถาบันฯ ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนหลักนิติธรรมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จทรงเปิดนิทรรศการดังกล่าว และนายบัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติก็ได้เข้าเยี่ยมชมและทักทายกับผู้บริหารสถาบันฯ

นอกจากนี้ สถาบันฯ ยังได้ริเริ่มการคัดเลือก “ทูตเยาวชนนิติธรรม” เข้าร่วมการประชุมเยาวชนระดับนานาชาติในงาน The Doha Youth Forum และเข้าร่วมสังเกตการณ์ในเวทีการประชุมสหประชาชาติดังกล่าว

กิจกรรมการคัดเลือกนั้น เริ่มจากการเปิดให้นิสิตนักศึกษาที่สนใจส่งเรียงความในหัวข้อ Young Generation’s Contribution to the Advancement of the Rule of Law, Crime Prevention, and Criminal Justice และเข้าร่วมค่ายสัมมนา ระหว่างวันที่ 18 - 19 มีนาคม 2558 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหลักนิติธรรม แสดงทัศนะแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรรับเชิญ และผู้เชี่ยวชาญของสถาบันฯ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมค่าย คณะกรรมการได้คัดเลือก นักเรียนนายร้อยตำรวจ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และ นายจักริน ตริตารานักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็น “ทูตเยาวชนนิติธรรม”

ทั้งนี้ สถาบันฯ มีแผนจะคัดเลือกทูตเยาวชนไปเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญอื่นๆ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรสำหรับเครือข่ายเยาวชนของสถาบันฯ เป็นการเฉพาะ ในอนาคต เพื่อส่งเสริมบทบาทของเยาวชนในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมต่อไป

“ตลอดระยะเวลาในการร่วมประชุม The Doha Youth Forum II: สังเกตการณ์การประชุม UN Crime Congress ทำให้ผมทราบว่า ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่ทำงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความยุติธรรม... ผมรู้สึกประทับใจกับคำว่านิติธรรมมากขึ้น”

นักเรียนนายร้อยตำรวจ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และ นายจักริน ตริตารานักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็น “ทูตเยาวชนนิติธรรม”

การประชุมระหว่างปีของสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศแห่งเอเชีย

ASIAN Society of International Law Inter-sessional Conference

ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนความร่วมมือระดับภูมิภาคในการพัฒนาระบบการยุติธรรม สถาบันฯ ได้ร่วมกับ Asian Society of International Law (AsianSIL) และกระทรวงยุติธรรม จัดการประชุมระหว่างปีของสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศแห่งเอเชีย ภายใต้หัวข้อ ความสัมพันธ์ของหลักนิติธรรมและการพัฒนา: ข้อตกลงใหม่สำหรับเอเชีย (The Rule of Law and Development Nexus: A New Deal for Asia?) ระหว่างวันที่ 4-5 มิถุนายน 2558

AsianSIL เป็นศูนย์กลางส่งเสริมการศึกษาวิจัยกฎหมายระหว่างประเทศจากมุมมองของเอเชีย เป็นเวทีสำหรับนักกฎหมายรุ่นใหม่ ได้มีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาการและทางปฏิบัติ รวมทั้งเผยแพร่ความสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยสมาคมฯ จะมีกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดการประชุมใหญ่ของสมาชิกทุกๆ สองปี ซึ่งครั้งนี้จะจัดขึ้นในประเทศไทยช่วงปลายปี 2558 ได้ประสานความร่วมมือมายังสถาบันฯ เพื่อจัดการประชุมระหว่างปีขึ้นก่อน โดยมีความพิเศษ คือเป็นครั้งแรกที่มีการเชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติเข้าร่วม ถือเป็น การขยายเครือข่ายความร่วมมือมุ่งให้เกิดการยอมรับในระดับระหว่างประเทศว่า กรอบงานด้านกฎหมายระหว่างประเทศสามารถให้ ความสำคัญกับการเสริมสร้างหลักนิติธรรม และสนับสนุนการ พัฒนที่ยั่งยืน

“ If Asia with its rapid changes and development is to achieve sustainable and inclusive economic and social development, the rule of law must be an important part of that process. ”

Dr. Surakiart Sathirathai
President of the Asian Society of International Law

ประชุมแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ประกอบด้วย

- หลักนิติธรรมและวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนหลังปี 2015
- กฎหมายระหว่างประเทศและการคุ้มครองเด็กและผู้หญิง
- กฎหมายระหว่างประเทศกับองค์กรอาชญากรรมและยาเสพติด
- หลักนิติธรรมกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม
- กฎหมายระหว่างประเทศกับการรวมกลุ่มประเทศ ASEAN

โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งหน่วยงานไทย และต่างประเทศ ร่วมนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในฐานะประธาน คณะที่ปรึกษาพิเศษของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของคณะกรรมการจัดการประชุมประจำ สองปีของสมาคมกฎหมายแห่งเอเชีย เสด็จร่วมการประชุม ทรงประทานพระดำรัสในช่วงพิธีเปิด เน้นย้ำความสำคัญของหลัก นิติธรรม ความยุติธรรม และการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจในทุก มิติ อีกทั้งยังได้ทรงร่วมบรรยายในหัวข้อเรื่อง **กฎหมายระหว่าง ประเทศกับการคุ้มครองผู้หญิงและเด็ก (International Law and the Protection of Women and Children)** โดยทรงยกความสำคัญ ของข้อกำหนดกรุงเทพ และยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการใน ทางปฏิบัติว่าด้วยการยุติความรุนแรงต่อเด็กในสาขาการป้องกัน อาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา

การประชุมประสบความสำเร็จมีผู้เข้าร่วมการประชุมประมาณ 200คนจากมากกว่า20ประเทศประกอบด้วยผู้แทนรัฐบาลระดับสูง ผู้พิพากษา อัยการ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ในภูมิภาคเอเชีย รวมถึงผู้แทนหน่วยงานสหประชาชาติที่มี สำนักงานในภูมิภาค เช่น United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women), United Nations Children's Fund (UNICEF) และบุคคลสำคัญฝ่ายไทย ข้าราชการ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงยุติธรรม

ในช่วงเวลาเดียวกันนั้น สถาบันฯ ได้จัดกิจกรรม First TIJ Youth Forum เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนระดับอุดมศึกษาทุกคณะและสาขาวิชาจากทั่วภูมิภาคเอเชียเข้าร่วมอบรมการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในหัวข้อ “**หลักนิติธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน**” มีประเด็นอภิปรายย่อยประกอบด้วย หลักนิติธรรมกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม หลักนิติธรรมกับความตระหนักรู้ของสังคม เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ หลักธรรมาภิบาลในภาคเอกชนและภาครัฐ รวมถึงหลักนิติธรรมกับการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เยาวชน 60 คน จาก 12 ประเทศในเอเชีย หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ระหว่างกันเกี่ยวกับปัญหาในระดับสากลที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม

ที่แตกต่าง ทำให้เข้าใจในความสำคัญของหลักนิติธรรม ทั้งยังได้เปิดโลกทัศน์และเสริมทัศนคติที่ดีเป็นแรงบันดาลใจในการเผยแพร่และสนับสนุนหลักนิติธรรมในทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง โดยเริ่มต้นจากคนรุ่นใหม่และถ่ายทอดต่อรุ่นต่อไป ทั้งนี้ เยาวชนที่เข้าร่วมได้เข้าสังเกตการณ์ในการประชุมระหว่างปีของสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศแห่งเอเชีย และในช่วงสุดท้ายก่อนพิธีปิดการประชุมดังกล่าว ตัวแทนเยาวชน 5 คน ได้ขึ้นกล่าวสรุปมติจากประเด็นอภิปรายย่อยทั้ง 5 ประเด็น ซึ่งได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้แทนระดับสูงและบุคคลสำคัญจากนานาประเทศในที่ประชุม และทุกคนล้วนให้ความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดีซึ่งให้โอกาสเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมเสริมความเข้มแข็งกระบวนการยุติธรรมและส่งเสริมบรรยากาศการพัฒนาอย่างยั่งยืนของภูมิภาคเอเชีย

“ It is also a responsibility of my generation to encourage your generation to step up for and work to better the lives and bring justice to those who have their right violated today and everyday.

”

Dr. Kittipong Kittiyarak
Executive Director, Thailand Institute of Justice

ผลงานหลัก

การส่งเสริมมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติ ด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดไปสู่การปฏิบัติ

“ We believe that imprisonment should only be used as a last resort. Alternative forms of sentencing, including restorative justice approaches and community service orders, should be primarily considered in order to reduce the number of prison population and stigmatization caused by imprisonment. ”

Dr. Kittipong Kittayarak
Executive Director, Thailand Institute of Justice

การส่งเสริมมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติด้านการปฏิบัติ ต่อผู้กระทำผิดไปสู่การปฏิบัติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันฯ ทำการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับภารกิจสำคัญ คือ ส่งเสริมการอำนวยการ **ข้อกำหนดกรุงเทพ** โดยเน้นเก็บข้อมูลลักษณะของผู้ต้องขังหญิง ความต้องการ และผลกระทบต่อชีวิตในการถูกคุมขัง ซึ่งดำเนินการตาม **ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง** หรือ **United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and No-custodial Measures for Women Offenders (the Bangkok Rules)** โดยตลอดสองปีที่ผ่านมา ได้มีการเก็บข้อมูลตัวอย่างทั้งในประเทศไทย และประเทศฟิลิปปินส์ โดยร่วมมือกับนักวิชาการต่างประเทศและหน่วยงานราชทัณฑ์ในพื้นที่ ข้อมูลจากการศึกษานำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนการแก้ไขฟื้นฟูโดยคำนึงถึงความต้องการพื้นฐานและความจำเป็นเมื่อต้องกลับคืนสู่สังคม

การศึกษาในหัวข้อดังกล่าว ยังได้ประเมินสภาพของเรือนจำตลอดจนแผนงานและบริการในเรือนจำ โดยผู้เชี่ยวชาญของสถาบันฯ ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล เยี่ยมเยือนและสัมภาษณ์ผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำทั่วประเทศ โดยมีการใช้มาตรฐานต่างๆ ที่ระบุไว้ในข้อกำหนดกรุงเทพในการประเมินเพื่อให้การปฏิบัติในเรือนจำมีความสอดคล้องตามข้อกำหนดกรุงเทพ การเผยแพร่แนวปฏิบัติอันเหมาะสมในการดำเนินงานในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ และในภูมิภาคด้วย

ด้วยเหตุที่จำนวนผู้ต้องขังหญิงมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่รวดเร็วกว่าผู้ต้องขังชาย การพิพากษาคดีจึงมีความสำคัญ ในประเทศไทยนั้น มีอัตราผู้ต้องขังหญิงสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีผลมาจากนโยบายในการกำหนดโทษ มากกว่าระดับความร้ายแรงของอาชญากรรมในสังคมที่แท้จริง

ทั้งนี้สถาบันฯ ได้มีการศึกษาวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยกริฟฟิธ ประเทศออสเตรเลีย เพื่อศึกษาข้อมูลจากตำรวจศาลยุติธรรม และงานราชทัณฑ์ เพื่ออธิบายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรอบทศวรรษ และเปรียบเทียบข้อมูลของประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลการศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย นโยบาย และการปฏิบัติด้านความยุติธรรมทางอาญานั้น ส่งผลต่อผู้กระทำผิดหญิง มากกว่าการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันหลักพื้นฐานอื่น

การศึกษานี้ยังอีกเรื่องหนึ่ง คือการใช้มาตรการที่มีใช้การคุมขังและมาตรการทางเลือกในการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดคดียาเสพติดในบางประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่ายังมีอุปสรรคและความท้าทาย เกี่ยวกับบทบัญญัติด้านมาตรการทางเลือก

ที่เหมาะสม และได้มีการนำเสนอผลงานวิจัยในกิจกรรมคู่ขนานของที่ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยยาเสพติด สมัยที่ 58 (The 58th Session of the Commission on Narcotic Drugs-CND) ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

เรือนจำต้นแบบตามข้อกำหนดกรุงเทพ

ภารกิจหลักสำคัญประการหนึ่งของสถาบันฯ คือการเผยแพร่และส่งเสริมการอนุวัติตาม **ข้อกำหนดกรุงเทพ** ทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ ส่วนหนึ่งของการดำเนินงานดังกล่าวคือการจัดทำชุดตัวชี้วัดเพื่อประเมินการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพ โดยร่วมกับ Penal Reform International (PRI) ซึ่งเป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีภารกิจในการพัฒนางานด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม โดยเคาะพต่อหลักมนุษยชน มีสำนักงานใหญ่อยู่ ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

แม้ว่าประเทศไทยจะมีหลายหน่วยงานที่ได้ดำเนินการปรับปรุงเรือนจำและทัณฑสถานให้สอดคล้องตามข้อกำหนดกรุงเทพ แต่ยังไม่เคยมีการประเมินมาตรฐานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม สถาบันฯ จึงริเริ่มโครงการเรือนจำต้นแบบขึ้น โดยอาศัยชุดตัวชี้วัดที่พัฒนาร่วมกับ PRI และเชิญผู้เชี่ยวชาญจากทั้งไทยและต่างประเทศมาร่วมเป็นกรรมการประเมินพิจารณาหาเรือนจำต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด เหมาะสมจะเป็นตัวอย่างให้เรือนจำอื่นๆ และต่างประเทศมาศึกษา

ส่วนหนึ่งของโครงการคือ จัดเสวนา ตามหาเรือนจำต้นแบบ **ข้อกำหนดกรุงเทพฯ** เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร? ณ ห้องอบรมของสถาบันฯ เพื่อเผยแพร่การดำเนินการและความพยายามในการตามหาเรือนจำต้นแบบจากเรือนจำต่างๆ ทั่วประเทศ มีการนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำ และการเล่าประสบการณ์ของนักวิชาการที่ร่วมคณะผู้ประเมิน จนค้นพบเรือนจำที่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพครบทุกด้านเป็นแห่งแรกคือเรือนจำจังหวัดอุทัยธานี แม้จะเป็นเรือนจำที่มีแดนหญิงขนาดเล็กมีพื้นที่แคบ แต่สามารถดูแลผู้ต้องขังได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังเป็นส่วนสำคัญ นอกจากนี้ โครงการยังค้นพบเรือนจำที่มีการปฏิบัติที่ดีเลิศอีกหลายแห่งจึงมีแผนจะคัดเลือกเรือนจำต้นแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นแรงสนับสนุน เป็นขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในอีกทางหนึ่งด้วย

การส่งเสริมการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยอาศัยชุมชนในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน

วันที่ 24 - 26 กุมภาพันธ์ 2558 สถาบันฯ ร่วมกับ กรมคุมประพฤติ United Nations Asia and Far East Institute (UNAFEI) และ Japan International Cooperation Agency (JICA) จัดการสัมมนาเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยอาศัยชุมชนในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน (The Seminar on Promoting Community-Based Treatment in the ASEAN Region) โดยมีผู้แทนหน่วยงานระหว่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญ และมีผู้แทนจากหน่วยงานด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดจากกลุ่มประเทศอาเซียน รวมถึง ประเทศเกาหลีและญี่ปุ่น ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์

การสัมมนาคั้งนี้เป็นโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการคุมประพฤติได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้วิธีปฏิบัติที่ดีในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยอาศัยชุมชน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อเป็นการต่อยอดและเสริมสร้างประสิทธิภาพของมาตรการฟื้นฟูผู้กระทำผิดในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนให้ดียิ่งขึ้น

การพัฒนางานสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดหญิง

ในการส่งเสริมมาตรการลงโทษทางเลือกที่ไม่ใช่การคุมขังตามข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิงหรือ ข้อกำหนดกรุงเทพ สถาบันฯ ได้ร่วมมือกับกรมคุมประพฤติ เพื่อพัฒนาเครื่องมือการสืบเสาะ ซึ่งประกอบด้วยคู่มือการสืบเสาะ แบบสืบเสาะ และอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดหญิง โดยครอบคลุมสภาพชีวิต เช่น ภาวะการเลี้ยงดูบุตร และคำนึงถึงความละเอียดอ่อน เช่น ประวัติการตกเป็นเหยื่อความรุนแรง เพื่อให้การแสวงหาข้อเท็จจริงนั้นครบถ้วน ใช้ประกอบการพิจารณาในชั้นศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สถาบันฯ ยังได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดหญิงและเครื่องมือการสืบเสาะที่พัฒนาขึ้น ระหว่างกรมคุมประพฤติซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานหลัก กับผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาล ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว ซึ่งผู้เข้าร่วมต่างได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะในส่วนของขั้นตอนการดำเนินการสืบเสาะ ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ปรับปรุงเครื่องมือและกรมคุมประพฤติจะได้เริ่มทดลองใช้ในอนาคต

โครงการพัฒนามาตรการบริการชุมชนและ การคุมประพฤติที่มีความอ่อนไหวต่อเพศภาวะ ในสาธารณรัฐเคนยา

สาธารณรัฐเคนยาเป็นประเทศหนึ่งที่มีความตื่นตัวในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้กระทำผิดและผู้ต้องขังหญิง โดย Penal Reform International หรือ PRI ได้เข้าไปดำเนินโครงการพัฒนามาตรการบริการชุมชนและการคุมประพฤติที่มีความอ่อนไหวต่อเพศภาวะในนี้ และเชิญสถาบันฯ เข้าร่วมสนับสนุน ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์ชีวิตข้อกำหนดกรุงเทพ

โครงการดังกล่าวจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีในปัจจุบันในสาธารณรัฐเคนยา การพัฒนาเครื่องมือการประเมินผู้กระทำความผิดที่มีความอ่อนไหวทางเพศภาวะ ออกแบบจัดทำคู่มือการใช้มาตรการบริการชุมชนและการคุมประพฤติที่มีความอ่อนไหวต่อเพศภาวะและเอกสารเผยแพร่แก่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการใช้มาตรการที่มีใช้การคุมขังที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดหญิง โดยพิจารณาจากพื้นฐานทางร่างกาย จิตใจ สังคมและความต้องการพิเศษ ซึ่งอาจช่วยลดปัจจัยความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำหลังพ้นโทษ นอกจากนี้ โครงการยังจะติดตามความคืบหน้าในการนำข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปปรับใช้ในระบบงานราชทัณฑ์ในสาธารณรัฐเคนยาในภาพรวมด้วย

โครงการนี้ถือเป็นก้าวสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง และต่อยอดองค์ความรู้ของสถาบันฯ เพื่อขยายขอบเขตการดำเนินงานของสถาบันฯ ไปสู่ภูมิภาคแอฟริกา

การขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยการส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรม

“ the obligation [of the states] to provide adequate reparations involves ensuring the rights of women to access both criminal and civil remedies and the establishment of effective protection, support and rehabilitation services for survivors of violence. ”

Rashida Manjoo
Special Rapporteur on violence against women

การขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยการส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ความรู้ถือเป็นสิ่งขับเคลื่อนสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุนี้สถาบันฯ จึงทุ่มเททรัพยากรทั้งภายในองค์กร รวมถึงร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยหลากหลายหัวข้ออย่างกว้างขวาง ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมหนึ่งเดียว คือการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อคุณภาพชีวิตและสิทธิของประชาชนทุกคน

การศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นงานหนึ่งที่สถาบันฯ ให้ความสำคัญ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาช่องทางกรอานวยความยุติธรรมที่คำนึงถึงความละเอียดอ่อนทางเพศให้กับเหยื่อ พยานผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้กระทำผิด เพื่อเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการเสริมพลังให้ผู้หญิงที่ประสบปัญหาสามารถยืนหยัดต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองได้ในป็นนี้สถาบันฯ มีโครงการศึกษาการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้หญิงในประเทศภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคเอเชีย เน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจเหตุและผลกระทบของความไม่เท่าเทียมด้านต่างๆ ที่กระทบต่อการอานวยความยุติธรรมในบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีพลวัต นอกจากนี้ยังมีความสนใจที่จะศึกษาการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้หญิงในสถานการณ์ที่มีความอ่อนไหวสูง เช่น บริเวณรอยต่อชายแดนที่มีปัญหาความขัดแย้ง

งานวิจัยที่น่าสนใจเรื่องหนึ่งคือ “Trial of Rape” ซึ่งสถาบันฯ ร่วมงานกับทาง United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women) ศึกษาเปรียบเทียบ การสนองตอบต่อคดีความรุนแรงทางเพศในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย เวียดนาม และอินเดีย โดยดำเนินงานร่วมกับคณะวิจัยจากสถาบัน ICCLR ซึ่งผลการศึกษาบางส่วนได้นำไปเสนอในกิจกรรมคูชนานของการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาสมัยที่ 24 (The 24th Session of the Commission on Crime Prevention and Criminal Justice - CCPCJ) ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสถาบันฯ จัดร่วมกับ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), International Centre For Criminal Law Reform and Criminal Justice Policy (ICCLR) และ Academic Council of the United Nations System (ACUNS) ภายใต้หัวข้อ Violence Against Women: From Rape to Femicide - Criminal Justice as Prevention and Cure

กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

SpeakUp SpeakOut

โครงการรณรงค์และการแก้ปัญหาเพื่อยุติความรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิงนั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ชายในสังคม เพราะทุกคน ทุกเพศคือสมาชิกในสังคม และความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงนั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อสังคมในวงกว้าง เราทุกคนสามารถร่วมกันยับยั้งและลดการเกิดความรุนแรงนี้ได้

สถาบันฯร่วมกับ UN Women จัดกิจกรรมค่ายเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจ และประกวดแคมเปญให้ความรู้เกี่ยวกับการยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง ในชื่อ SpeakUp SpeakOut แนวคิดจากทีมชนะเลิศจะได้พัฒนาเป็นหนังสือเพื่อเผยแพร่ต่อไป โครงการนี้เริ่มที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นแห่งแรก เมื่อวันที่ 5-6 กันยายน 2558 และได้รับความสนใจจากนักศึกษาสมัครเข้าร่วมกว่า 50 คน

กระบวนการสื่อสารระบุว่าด้วยการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศภาวะ:

ส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม และเอกชนมีความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงความละเอียดอ่อนและอคติทางเพศภาวะในสื่อและกระแสสังคม ซึ่งส่งผลต่อสิทธิมนุษยชน และการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้หญิง สถาบันฯ จึงร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และ UN Women จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ กระบวนการสื่อสารระบุว่าด้วยการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศภาวะ ในวันที่ 25 – 27 พฤษภาคม 2558

ตลอดระยะเวลาสามวันของกิจกรรม ผู้ปฏิบัติงานด้านการสื่อสารองค์กรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมกระแสสังคมเกี่ยวกับสิทธิและสถานะภาพของผู้หญิง นักสิทธิสตรี รวมถึงเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องของจำนวนมาก ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อพัฒนากระบวนการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้หญิง และหาแนวทางดำเนินกิจกรรมร่วมกันต่อไปในอนาคต

การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติว่าด้วยการฆ่าผู้หญิงและเด็กผู้หญิงอันมีเหตุมาจากความเป็นเพศหญิง

สถาบันฯ ร่วมกับ UNODC จัดการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติว่าด้วยการฆ่าผู้หญิงและเด็ก อันมีเหตุมาจากความเป็นเพศหญิง (International Expert Group Meeting on Gender-related Killing of Women and Girls) ระหว่างวันที่ 11 - 13 พฤศจิกายน 2557 โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมจาก 32 ประเทศ รวมทั้งสิ้น 150 คน

แม้ว่าเนื้อหาของประชุมจะกว้างกว่าขอบข่ายภารกิจในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ผู้หญิงของสถาบันฯ แต่การประชุมในครั้งนี้มีความสำคัญ ด้วยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยได้นำเสนอร่างข้อมติว่าด้วยการตอบโต้การฆ่าผู้หญิงและเด็กผู้หญิงอันเนื่องมาจากความเป็นเพศหญิง (Taking action against gender - related killing of women and girls) ระหว่างการประชุม CCPCJ สมัยที่ 22 ซึ่งนานาประเทศเห็นชอบให้จัดการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนานาชาติ และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและหารือเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการในการป้องกัน สืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี การลงโทษผู้กระทำผิด รวมไปถึงแนวทางการช่วยเหลือเหยื่อ และการเก็บข้อมูลสถิติที่จำเป็นเกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะดังกล่าว โดยผลลัพธ์จากการประชุมได้นำเสนอในที่ประชุม CCPCJ สมัยที่ 24 ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2558 และที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 70 (The 70th Session of the United Nations General Assembly - UNGA) ในช่วงปลายปี 2558

“ A majority of women in the world are still fighting for the right to live beyond infancy, the right to education, the right to vote or hold public office, the right to own property, and- perhaps most importantly-the right to her own body. ”

Dr. Kittipong Kittayarak
Executive Director, Thailand Institute of Justice

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 70 (The 70th United Nations General Assembly -UNGA) High Level Side-Event

ในระหว่างการประชุมสมัยที่ 70 ได้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ High Level Side-event on Women, Crime Prevention, Criminal Justice and the Post-2015 Development Agenda เพื่อส่งเสริมความตระหนักเรื่องผู้หญิงและการพัฒนา ซึ่ง UNODC จัดขึ้นโดยการสนับสนุนของรัฐบาลไทย รัฐบาลกาตาร์ และรัฐบาลอิตาลี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา มีบุคคลสำคัญและผู้มีชื่อเสียง ได้รับเชิญให้ขึ้นกล่าวสุนทรพจน์แสดงความคิดเห็น และความหวังเกี่ยวกับประเด็นความรุนแรงต่อเพศหญิงในฐานะ

ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในแง่มุมต่างๆ ซึ่งพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา โปรดให้ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ เป็นผู้แทนพระองค์ เข้าร่วมงานและกล่าวสุนทรพจน์เน้นย้ำว่า ความพยายามในการเสริมพลังผู้หญิงนั้นมีมานานมากแล้ว และถึงแม้ความเท่าเทียมระหว่างเพศที่แท้จริง อาจยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริงทั่วโลก แต่ก็มีควมคืบหน้าที่น่าชื่นชมหลายประการ ทั้งนี้ยังได้กล่าวถึงพระภารกิจของพระเจ้าหลานเธอฯ และประสบการณ์ของประเทศไทยในการสนับสนุนให้เยาวชนเข้ามามีบทบาทในเรื่องดังกล่าวอีกด้วย

การยุติความรุนแรงต่อเด็กและ เยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

“

Model Strategies aim not only to improve the effectiveness of the criminal justice system in preventing and responding to violence against children, but also to protect children against any violence that may result from their contact with that system. ”

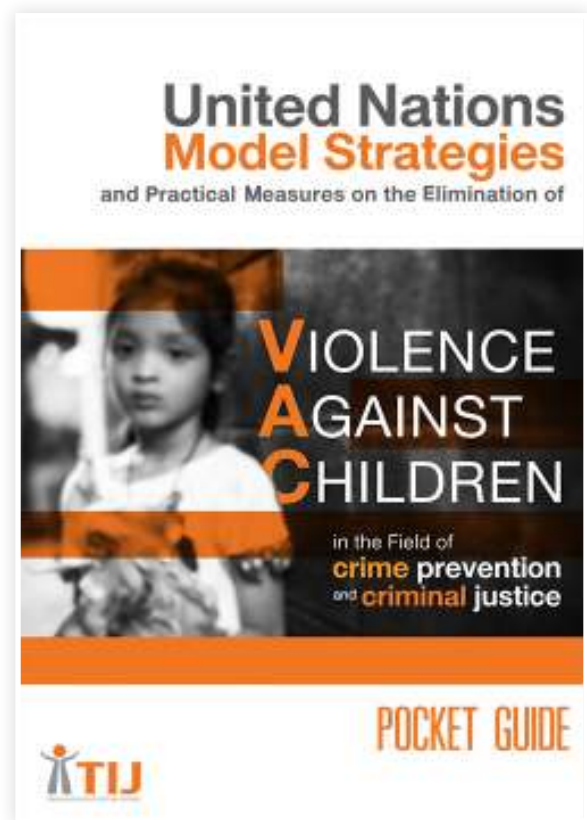
Jeremy Douglas
Regional Representative United Nations office on
Drugs and Crime for Southeast Asia.

การขจัดความรุนแรงต่อเด็ก โดยการส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรม

ระบบกระบวนการยุติธรรมนั้นถูกออกแบบมาให้รับมือกับปัญหาอาชญากรรมความรุนแรง และความขัดแย้งลักษณะต่างๆ ด้วยมาตรฐานที่เที่ยงตรงไม่เลือกปฏิบัติ แต่เมื่อเด็กเยาวชนจำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะในฐานะเหยื่อ พยาน ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้มีส่วนได้เสียในทางแพ่งหรือปกครอง การใช้มาตรฐานการปฏิบัติเดียวกับผู้ใหญ่อาจจะไม่เหมาะสม ทำให้จำเป็นต้องมีการกำหนดระบบกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กขึ้นเป็นการเฉพาะ

สถาบันฯ เล็งเห็นความสำคัญของประเด็นดังกล่าว และได้มีส่วนร่วมในการพัฒนายุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรงต่อเด็กในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (United Nations Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice) ซึ่งที่ประชุม UNGA ได้มีมติรับรองเมื่อเดือนกันยายน 2557 ให้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศที่สามารถใช้เป็นแนวทางอ้างอิงในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนทั่วโลก

กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

การฝึกอบรมระดับภูมิภาคเรื่องยุทธศาสตร์ต้นแบบฯ

การรณรงค์และการแก้ปัญหาเพื่อยุติความรุนแรง สถาบันฯ ร่วมกับ UNODC และ UNICEF จัดการฝึกอบรมระดับภูมิภาคเรื่องยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการในทางปฏิบัติว่าด้วยการยุติความรุนแรงต่อเด็กในสาขาการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Training Workshop on Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice) ระหว่างวันที่ 3 - 7 พฤศจิกายน 2557 มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก รวม 15 ประเทศ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และข้าราชการเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้องกว่า 150 คน โดยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ซึ่งทรงได้มีบทบาทนำระหว่างที่รัฐบาลไทยผลักดันการยกร่างยุทธศาสตร์ต้นแบบฯ ดังกล่าวได้เสด็จมาทรงเป็นประธานในพิธีเปิด

การฝึกอบรมถือเป็นการสนับสนุนทางวิชาการ ให้กับผู้ปฏิบัติงานของประเทศสมาชิกสหประชาชาติในภูมิภาค เพื่อเผยแพร่สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างยุทธศาสตร์ต้นแบบฯ และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เหมาะสม ลดความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นจากระบบงาน และตอบสนองต่อเหตุอาชญากรรมที่เด็กและเยาวชนมีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมหลักนิติธรรมและการพัฒนาข้อมูล
เพื่อประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม

LAW

“

If we deliver on our promise, if we can build a world of justice and equality, we will have been part of an extraordinary achievement for billions of people ”

Yvon Dandurand
International Centre For Criminal Law Reform
and Criminal Justice Policy

การส่งเสริมหลักนิติธรรมและการพัฒนาข้อมูล เพื่อประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม

กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสัมมนาเพื่อเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมไทย

สถาบันฯให้ความสำคัญกับการส่งเสริมองค์ความรู้และความตระหนักเรื่องหลักนิติธรรมในสังคม และตระหนักว่าหลักนิติธรรมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบงานกระบวนการยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเริ่มกระบวนการระดมความคิดเห็นและสร้างองค์ความรู้ในประเด็นดังกล่าว สถาบันฯ จึงริเริ่ม **ชุดการสัมมนาเพื่อเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมไทย (TIJ's Series of Criminal Justice Seminar)** ซึ่งมุ่งสะท้อนปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการยุติธรรมไทยที่ผูกโยงกับแนวคิดเรื่องนิติธรรม รวมทั้งนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาของต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้าง พัฒนา และยกระดับความตระหนักในปัญหาดังกล่าว ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ

กิจกรรมชุดการสัมมนาเริ่มขึ้นในเดือนมกราคม 2558 ด้วยหัวข้อ **พัฒนาการกระบวนการยุติธรรมไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคต** เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาการของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย จุดเด่นจุดด้อยและปัญหาอุปสรรคของแต่ละยุคสมัย นับจากภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองฯ พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน และการคาดการณ์อนาคตกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยในทศวรรษหน้า โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับงานกระบวนการยุติธรรมมายาวนานมาร่วมแลกเปลี่ยนมุมมองและทัศนะ รวมทั้งยังมีนักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไทยให้ความสนใจเข้าร่วมกว่า 200 คน

ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงกันยายน 2558 มีการสัมมนา
ต่อเนื่อง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- สายวัดรอบเอวกระบวนการยุติธรรมไทย
(Criminal Justice Performance Indicators)
- ข้างนอกโปร่งใส ข้างในเป็นธรรม
(Accountability & Transparency)
- คนยุติธรรม ที่ไม่ยุติธรรม
(Criminal Justice Human Resources)
- เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เข้าใจถึงความเป็นธรรม
(Access to Justice)
- คดีล้นศาล นักโทษล้นคุก ปัญหาจากอกระบวนการยุติธรรมไทย
(Diversion)

โดยทุกการสัมมนา ทางสถาบันฯ จะเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติ
จากนานาประเทศทั้งในอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงาน
เครือข่ายสหประชาชาติ เช่น Professor Yvon Dandurand
จากสถาบันICCLRประเทศแคนาดา Mr. Yusuke Hirose จากสถาบัน
UNAFEI Mr. Nicholas Booth จาก UNDP Mr. Brian M. Pearce
จากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย
Mr. Narendra Jatna จากสถานเอกอัครราชทูตอินโดนีเซียประจำ
ประเทศไทย Ms. Theresa Blanche Bolunia ผู้พิพากษาจาก
ประเทศฟิลิปปินส์ มานำเสนอประสบการณ์ แลกเปลี่ยนแนวคิด
และแนวปฏิบัติเปรียบเทียบกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปฏิบัติ ผู้แทนภาค
เอกชนและประชาสังคมในประเทศไทย เพื่อรวบรวมองค์ความรู้
ต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญหามองกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมไทย

จากการสัมมนา สถาบันฯ ได้สกัดเอาองค์ความรู้จัดทำเป็นเอกสาร
เผยแพร่ และต่อยอดเป็นโครงการวิจัย โดยเฉพาะในหัวข้อสายวัด
รอบเอวกระบวนการยุติธรรมไทย ที่จะมีการศึกษาวิจัยในปี 2559
เพื่อกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม
และใช้ได้จริงสำหรับบริบทสังคมไทย

การประชุมระดับภูมิภาค เรื่องสถิติอาชญากรรม และการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม

สถาบันฯ ดำเนินงานเพื่อสร้างความร่วมมือทางด้านการพัฒนา งานกระบวนการยุติธรรมกับหน่วยงานต่างๆ ของสหประชาชาติ สถาบันเครือข่ายแผนงานสหประชาชาติ และประเทศต่างๆ โดยมุ่ง ผลิตข้อมูลหลักฐานทางวิชาการที่ครบถ้วนและถูกต้องมีคุณภาพ เพื่อใช้สนับสนุนการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาในทุก ระดับ อย่างไรก็ดีตาม จากการดำเนินงานพบว่าสถิติกระบวนการ ยุติธรรม และสถิติอาชญากรรมที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับเหยื่อและผู้ กระทบทำผิด เป็นข้อมูลสำคัญที่หลายๆ ประเทศยังประสบปัญหา ในการจัดเก็บและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งใน ระดับระหว่างประเทศโดยเฉพาะในภูมิภาคและในกลุ่มสมาชิก อาเซียน ยังขาดมาตรฐานการจัดเก็บที่สอดคล้องกันเพียงพอจะ นำมาเปรียบเทียบศึกษาได้

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิของสหประชาชาติ สมัยที่ 44 (United Nations Statistical Commission) ได้เห็นชอบแผนการ ดำเนินงานว่าด้วยการปรับปรุงคุณภาพและการจัดให้มีสถิติ อาชญากรรมเผยแพร่ทั้งระดับชาติและระหว่างประเทศ (Roadmap to improve the quality and availability of crimes statistics at the national and international levels) ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกพยายามริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ในการ สนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงการเก็บข้อมูล วิเคราะห์และเผยแพร่ สถิติอาชญากรรมและสถิติกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง

“ Without a serious investment in the collection, analysis and dissemination of qualifies, relevant and timely data and statistics, all efforts to address challenges within the criminal justice community remain shortsighted. ”

Adisak Panupong
Advisor Thailand Institute of Justice

เพื่อให้ประเทศต่างๆ มีตัวเลขสถิติที่สามารถเทียบเคียงกันให้เห็นภาพรวมในระดับภูมิภาคเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายร่วมกันเพื่อต่อต้านอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันฯ จึงได้ร่วมกับ UNODC และ United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP) และ Korean Institute of Justice (KIC) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเรื่องสถิติอาชญากรรมและการสำรวจข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม (Regional Meeting on Crime Statistics and Victimization Surveys) ระหว่างวันที่ 1 - 3 ธันวาคม 2557 มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจาก 20 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเข้าร่วม โดยถือเป็นเวทีแรกในภูมิภาคที่เชิญทั้งนักสถิติและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมมาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจัดเก็บเผยแพร่ รวมถึง การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสถิติอาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การประชุมได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้เข้าร่วม และต่างมีความเห็นว่าควรพิจารณาจัดการประชุมในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ หน่วยงานสถิติของ UNODC และ KIC แสดงความสนใจเป็นพิเศษที่จะดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสถิติข้อมูลร่วมกับสถาบันฯ ต่อไปในอนาคต

รายงานการเงิน และรายงานการเข้าที่ประชุม

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2558

	(หน่วย:บาท)	
	2558	2557
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	142,216,172.50	156,537,283.99
ลูกหนี้ระยะสั้น	2,914,316.44	13,471,867.02
วัสดุคงเหลือ	415,133.90	284,578.71
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	145,545,622.84	170,293,729.72
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ลูกหนี้ระยะยาว	1,500,480.00	1,500,480.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	60,336,563.28	75,754,287.67
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	37,053.28	74,299.70
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	61,874,096.56	77,329,067.37
รวมสินทรัพย์	207,419,719.40	247,622,797.09

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2558

	2558	2557
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้ระยะสั้น	1,037,551.80	306,390.81
เงินรับฝากระยะสั้น	2,296,560.10	753,386.97
รวมหนี้สินหมุนเวียน	3,334,111.90	1,059,777.78
รวมหนี้สิน	3,334,111.90	1,059,777.78
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ทุน	98,962,500.00	98,962,500.00
รายได้สูง / (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	105,123,107.50	147,600,519.31
รวมสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน	204,085,607.50	246,563,019.31

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2558

	(หน่วย:บาท)	
	2558	2557
รายได้จากการดำเนินงาน		
รายได้		
รายได้จากงบประมาณ	138,558,900.00	109,087,500.00
รายได้อื่น	1,376,113.35	2,642,783.66
รวมรายได้	139,935,013.35	111,730,283.66
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	20,358,334.94	9,880,930.00
ค่าตอบแทน	7,358,362.87	11,660,310.00
ค่าใช้จ่ายสอย	122,989,331.09	134,223,409.90
ค่าวัสดุ	2,936,616.28	1,095,970.13
ค่าสาธารณูปโภค	2,206,294.34	1,590,704.99
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	16,861,924.17	8,393,492.88
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุน	9,677,428.92	6,991,000.00
รวมค่าใช้จ่าย	182,388,292.61	173,835,817.90
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	(42,453,279.26)	(62,105,534.24)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้ งบการเงินนี้ยังไม่ได้รับการรับรองจากสตง.*

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
 งบกระแสเงินสด
 สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2558

(หน่วย:บาท)

2558

2557

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

รายได้

รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (42,453,279.26) (62,105,534.24)

รายการปรับกระทบรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน

บวก	ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	16,861,924.17	8,393,492.88
	ลูกหนี้ระยะสั้นลดลง	10,557,550.58	1,791,247.61
	วัสดุคงเหลือเพิ่มขึ้น	-	131,963.73
	เงินรับฝากระยะสั้นเพิ่มขึ้น	1,543,173.13	297,674.54
	รับเงินคืนจากลูกค้า	120.00	0.00
หัก	รายได้จากการรับโอนสินทรัพย์ระหว่างหน่วยงาน	-	(45,211.18)
	วัสดุคงเหลือลดลง	(130,555.19)	-
	เจ้าหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้น	-	(999,638.36)

กระแสเงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (12,889,905.58) (52,536,005.02)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

	เงินสดจ่ายปรับปรุงอาคาร	(171,600.00)	(43,982,519.91)
	เงินสดจ่ายซื้ออุปกรณ์	(1,259,605.91)	(28,526,340.06)
	เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	(62,595.00)
	กระแสเงินสดจ่ายสุทธิจากกิจกรรมลงทุน	(1,431,205.91)	(72,571,454.97)
	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(14,321,111.49)	(125,107,459.99)

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันต้นงวด 156,537,283.99 281,644,743.98

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันปลายงวด 142,216,172.50 156,537,283.99

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2558

(หน่วย:บาท)

	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย สะสม	องค์ประกอบอื่น ของสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557				
ตามที่รายงานไว้เดิม	98,962,500.00	147,600,519.31	-	246,563,019.31
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	(24,132.55)	-	(24,132.55)
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลง นโยบายการบัญชี	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2557				
หลังปรับปรุง	98,962,500.00	147,576,386.76	-	246,538,886.76
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุนสำหรับปี 2558	-	-	-	-
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(42,453,279.26)	-	(42,453,279.26)
กำไร/ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558	98,962,500.00	105,123,107.50	-	204,085,607.50

สรุปการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดังนี้

ครั้งที่ / วันที่	10/2557	11/2557	12/2557	1/2558	2/2558	3/2558	4/2558	5/2558	6/2558	7/2558	8/2558	รวม จำนวน ครั้งที่ เข้า ประชุม	จำนวน ร้อยละ ที่เข้า ประชุม
	28/10/57	18/11/57	23/12/57	20/01/58	17/02/58	24/03/58	27/05/58	09/06/58	20/07/58	25/08/58	21/09/58		
1. เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม													
นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10/11	90.9
2. อัยการสูงสุด													
นายตระกูล วินิจฉัยภาค	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	11/11	100
3. ปลัดกระทรวงยุติธรรม													
นายชัชวาลย์ สุขสมจิตร	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	9/11	81.8
นายกอบเกียรติ กสิวิวัฒน์ (ผู้แทน)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-		
4. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ													
นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11/11	100
นายเชิดเกียรติ อุตถากร (ผู้แทน)	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-		
5. ดร.รอยล จิตรดอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	9/11	81.8
6. นายวิทยา สุริยะวงศ์	-	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	-	6/11	54.5
7. คุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	9/11	81.8
8. คุณหญิงลักษณาจันทร์ เลหาพันธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11/11	100
9. ศ.ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10/11	90.9
10. ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อ													
การยุติธรรมแห่งประเทศไทย (กรรมการและเลขานุการ)	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10/11	90.9
เอกอัครราชทูตอิตาลี ภาณุพงศ์	-	✓										10/11	90.9
ดร. นันทิ จิตสว่าง (รักษาการ ผอ.)			✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-		
ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์						✓	✓	✓	✓	✓	✓		
รวมจำนวนกรรมการ ผู้เข้าร่วมประชุม	6/10	10/10	10/10	9/10	9/10	9/10	9/10	9/10	8/10	9/10	8/10		
ร้อยละ	60	100	100	90	90	90	90	90	80	90	80		

Thailand Institute of Justice
(Public Organization)

GPF Building 15 - 16th Floor,
Witthayu Road, Lumpinee,
Pathum Wan, Bangkok 10330,
Thailand

Tel : +66 (0) 2118 9400
Fax: +66 (0) 2118 9425, 26

www.tijthailand.org

คณะผู้จัดทำ
Office of Knowledge Management